

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

1^ο ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

...Πριν απ' όλα η Ευρωπαϊκή ένωση θα σταθεί αποφασιστικός παράγοντας στον κόσμο. Γιατί με το κύρος και τη δύναμή της θα επηρεάζει αποφασιστικά τις διεθνείς εξελίξεις, αρχής γενομένης από το χώρο το δικό της. Ο ευρωπαϊκός χώρος υπήρξε ανέκαθεν το θέατρο και η πηγή των μεγάλων συγκρούσεων. Αν τα Βαλκάνια εθεωρούντο κάποτε η πυριτιδαποθήκη της Ευρώπης, η Ευρώπη ήταν η πυριτιδαποθήκη του κόσμου. Και μόνο το γεγονός ότι με τη σημερινή φάση της συνεργασίας εγκαταλείπονται εθνικές προκαταλήψεις, εξαλείφονται μίσση ιστορικά και γεφυρώνονται μακροχρόνιες αντιθέσεις θα ήταν αρκετό να δικαιώσει την ιδέα της ευρωπαϊκής ενότητας.

Θα σταθεροποιήσει και, θα έλεγα, θα διασώσει τους δημοκρατικούς μας θεσμούς, που διέρχονται σήμερα αναμφισβήτητη κρίση. Γιατί μόνο στο χώρο της μείζονος Ευρώπης θα καταστεί δυνατή η δημιουργία μιας ευρύτερης βάσεως για την αναμόρφωση της Δημοκρατίας και την προσαρμογή της στις συνθήκες της εποχής μας... Με τον εκσυγχρονισμό της Δημοκρατίας μπορεί να αναχθεί και πάλι σε πρωταρχική αξία η αρετή του πολίτη, που θα «επίσταται και άρχειν και άρχεσθαι»¹ κατά τον Αριστοτέλη. Και θα θεμελιωθούν οι βασικές αρχές της ελευθερίας και της δικαιοσύνης πάνω στην υπευθυνότητα του πολίτη, που περιορίζει την κατάχρηση της ελευθερίας και εγγυάται την ομαλή λειτουργία των δημοκρατικών θεσμών.

Με την ενοποίηση εξάλλου θα διασωθεί και εν συνεχεία θα προαχθεί ο ευρωπαϊκός πολιτισμός. Είναι έκδηλο ότι ο πολιτισμός αυτός αντιμετωπίζει τον κίνδυνο της παρακμής. Η ανθρωπότητα περνά σήμερα μια κρίσιμη μεταβατική περίοδο, που τη χαρακτηρίζει καθολική και έντονη ανησυχία. Ανησυχία που εκδηλώνεται υπό διάφορες μορφές, από το άγχος μέχρι τη βία. Γιατί ο άνθρωπος της εποχής μας θέλει να απομακρυνθεί από έναν τρόπο ζωής και αναζητεί καινούργιο. Και την αλλαγή αυτή μόνο η Ευρώπη μπορεί να τη δώσει.

Η σύγχυση ιδεών, ο ευδαιμονισμός μαζί με το στυγνό ορθολογισμό, που τείνει να αγνοήσει τον άνθρωπο ως σκοπό της κοινωνικής συμβίωσης, έχουν παραμορφώσει το πολιτιστικό πρότυπο της Ευρώπης. Η πρόκληση της επιβίωσης του πολιτισμού μας μπορεί να αντιμετωπιστεί μόνο με την αναμόρφωση των θεσμών... Η Ευρώπη, που γέννησε όλες τις γέννησε όλες τις ιδέες, είναι και η μόνη που μπορεί να τις ανανεώσει και να τις εξανθρωπίσει και πάλι. Φτάνει να μην θέτουμε ως πρωταρχικό σκοπό της ένωσης της Ευρώπης την υλική ευημερία.

¹ Μτφρ: που θα γνωρίζει να εξουσιάζει και να εξουσιάζεται. Αναφέρεται στο δημοκρατικό πολίτη που ξέρει και να ασκεί δίκαια την εξουσία, αλλά και να αναλαμβάνει τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα που του αναλογούν.

(Απόσπασμα από την ομιλία του Κ. Καραμανλή, του τότε πρωθυπουργού της Ελλάδας, στο Ζάππειο Μέγαρο, όπου στις 28 Μαΐου 1979 υπογράφηκε η προσχώρηση της Ελλάδας στην ΕΟΚ).

B. ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. α. Ποιες θετικές συνέπειες αναμένεται ότι θα προκύψουν από την ένωση των κρατών στο χώρο της Ευρώπης;
β. Να δώσετε έναν τίτλο στο κείμενο.
2. Τι εννοεί ο ομιλητής με τη φράση: «*Φτάνει να μην θέτουμε ως πρωταρχικό σκοπό της ένωσης της Ευρώπης την υλική ευημερία*»;
3. α. Να βρείτε τρεις μεταφορές του κειμένου.
β. Να βρείτε τα συνώνυμα των λέξεων: *αποφασιστικός, κύρος, σύγκρουση, έκδηλος*.
γ. Να βρείτε τα αντίθετα των λέξεων: *υπεύθυνος, ομαλός, ελεύθερος, γνωρίζω*.

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ

Για να ενταχθούμε πλήρως στην Ευρώπη και να γίνουμε Ευρωπαίοι, ποια ελαττώματα ως λαός νομίζετε ότι πρέπει να καταπολεμήσουμε; Να γράψετε την άποψή σας σε ένα κείμενο 3-4 παραγράφων.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1. α. Οι θετικές συνέπειες που αναμένεται ότι θα προκύψουν από την ένωση κρατών της Ευρώπης είναι:
-Η Ευρώπη θα αποκτήσει μεγαλύτερη δύναμη και κύρος, ώστε να επηρεάζει και τις διεθνείς εξελίξεις αλλά κυρίως τις εξελίξεις στο δικό της χώρο. Έτσι μπορεί να αποτρέψει συγκρούσεις και πολέμους, που στο παρελθόν την είχαν ταλαιπωρήσει. Εξάλλου η στενή συνεργασία των κρατών, τα κοινά συμφέροντα και οι κοινοί στόχοι αποτελούν μια επιπλέον εγγύηση για την ειρήνη στην περιοχή.
-Θα ξεπεραστεί η κρίση που πλήττει τους δημοκρατικούς θεσμούς και μέσα από τις κοινές προσπάθειες η δημοκρατία θα αναμορφωθεί ώστε να ικανοποιεί τις νέες ανάγκες. Παράλληλα, θα προστατευθούν πιο αποτελεσματικά οι αξίες της ελευθερίας και της δικαιοσύνης, πάνω στις οποίες στηρίζεται και η λειτουργία του δημοκρατικού πολιτεύματος.
-Θα προαχθεί ο ευρωπαϊκός πολιτισμός, ο οποίος αντιμετωπίζει τον κίνδυνο της παρακμής. Η σύγχυση ιδεών, ο στενός ορθολογισμός και ο ευδαιμονισμός που κυριαρχεί στην Ευρώπη θα εξαλειφθούν με την ανανέωση των θεσμών και την επικράτηση του ανθρωπισμού.
β. «Τα οφέλη για τους λαούς από την Ευρωπαϊκή Ένωση».
2. Πρωταρχικός στόχος της Ευρωπαϊκής Ένωσης δε θα πρέπει να είναι η υλική, η οικονομική της ανάπτυξη. Ασφαλώς η οικονομική της πρόοδος είναι αναγκαία για να επιλυθούν επείγοντα ζητήματα και να εξασφαλιστεί η ευημερία των Ευρωπαίων πολιτών. Όμως δεν επαρκεί για να εξασφαλίσει την σταθερότητα και την συνεχή πορεία αυτού του πολυεθνικού οργανισμού. Αν δεν προστατευθούν οι αξίες και η δημοκρατία, αν δεν επικρατήσει η ειρήνη, η συνεργασία, η αλληλεγγύη, αν κέντρο της ανάπτυξης δεν τεθεί ο άνθρωπος, τότε η Ε.Ε. δε θα μπορέσει να επιτύχει ούτε τους οικονομικούς της στόχους. Η επιτυχία του πειράματος που λέγεται Ε.Ε. θα εξαρτηθεί και από τη δυνατότητα να ξεπεραστεί η κρίση που πλήττει ευρύτερα τον ευρωπαϊκό πολιτισμό και θέτει σε κίνδυνο τους θεσμούς και από τη διάθεση των λαών να εξαλείψουν τις αντιθέσεις και να λύσουν τις διαφορές τους.

3. α. «Ο ευρωπαϊκός χώρος υπήρξε ανέκαθεν το θέατρο και η πηγή των μεγάλων συγκρούσεων», «η Ευρώπη ήταν η πυριτιδαποθήκη του κόσμου», «γεφυρώνονται οι αντιθέσεις».
- β. αποφασιστικός: τολμηρός, κύρος: γόητρο, σύγκρουση: διαμάχη, έκδηλος: ολοφάνερος.
- γ. υπεύθυνος: ανεύθυνος, ομαλός: ανώμαλος, ελεύθερος: δούλος, γνωρίζω: αγνοώ.

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ

Τα ελαττώματα που πρέπει ως λαός να καταπολεμήσουμε για να ενταχθούμε πλήρως στην Ε.Ε. είναι:

- Το αίσθημα μειονεξίας απέναντι στους ξένους, ή αντίστοιχα, η εθνικιστική υπεροψία που παρατηρείται σε μια μερίδα πολιτών.
- Ο ατομικισμός και η αδιαφορία. Όσα συμβαίνουν στην Ευρώπη μάς αφορούν άμεσα και πρέπει να έχουμε γνώμη γι' αυτά.
- Οι διχόνοιες και οι έριδες. Αν αφήσουμε τις κομματικές αντιπαλότητες και τα κάθε είδους μικροσυμφέροντα να μας διχάζουν, δε θα μπορούμε να ωφεληθούμε από τη συμμετοχή μας στην Ε.Ε.
- Η μοιρολατρία. Αν δεν πιστεύουμε στις δυνάμεις μας, τότε δε θα πετύχουμε και τους στόχους που έχουμε θέσει.

2^ο ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οι Γιατροί του Κόσμου (Medecins Du Monde) είναι σήμερα μια μη κυβερνητική, ανεξάρτητη, ανθρωπιστική διεθνής οργάνωση. Ιδρύθηκε στη Γαλλία το 1980 από τον Γάλλο γιατρό Bernard Couchet, μετέπειτα υπουργό Υγείας και Ανθρωπιστικής Δράσης της Γαλλίας. Ο Couchet υπήρξε ένας από τους «French Doctors», μία ομάδα Γάλλων γιατρών που το 1968 αποφάσισαν να παρέμβουν οργανωμένα στο δράμα του λιμού της Μπιάφρα. Πιστοί στον όρκο του Ιπποκράτη και οπαδοί της μεγάλης ιδέας της Ανθρωπιστικής Δράσης, ήταν οι πρώτοι γιατροί που προσέφεραν τις υπηρεσίες τους επιτόπου, δημοσιοποιώντας συγχρόνως τη μαρτυρία – καταγγελία τους για την καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τη βαρβαρότητα των οποίων υπήρξαν μάρτυρες. Σε αυτές τις αρχές στηρίχθηκε η ίδρυση της οργάνωσης «Medecins Du Monde», που αργότερα, το 1989 άρχισε να εξαπλώνεται και σε άλλες χώρες – Ισπανία, Ελλάδα, Ιταλία, Ελβετία, Σουηδία, Κύπρο, ΗΠΑ – δημιουργώντας ένα διεθνές δίκτυο άμεσης παρέμβασης.

Σε όλο τον κόσμο, οι Γιατροί του Κόσμου δρουν με την ίδια αυταπάρηση αλλά και με την αποτελεσματικότητα και σοβαρότητα που επιβάλλουν ο ανθρώπινος πόνος και δυστυχία. Γιατί πόνος και δυστυχία υπάρχουν παντού. Ευτυχώς! Κι αυτό προσπαθούν να αλλάξουν οι Γιατροί του Κόσμου, πιστεύοντας βαθιά στη δύναμη του ανθρώπου και τη γιατρεία που μπορεί να προσφέρει. Γιατί, και άνθρωποι υπάρχουν, ακόμα, παντού.

Οι Γιατροί του Κόσμου αποτελούν σήμερα ένα αναπόσπαστο, σημαντικότερο μέρος του διεθνούς δικτύου των Μη Κυβερνητικών Ανθρωπιστικών Οργανώσεων, που δρα σε όλα τα μήκη και πλάτη της γης.

Οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις Αρωγής έχουν εξελιχθεί στην πιο αποτελεσματική έκφραση αλληλεγγύης του Αναπτυγμένου Κόσμου προς τον Αναπτυσσόμενο Τρίτο Κόσμο και στην πιο ουσιαστική μορφή οργάνωσης και συνεργασίας των πολιτών, σε μια κοινωνία προσφοράς και συμπαράστασης.

Οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις είναι οι πιο αξιόπιστοι συνεργάτες μεγάλων διεθνών οργανισμών, όπως της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, της UNICEF, της Ευρωπαϊκής Ένωσης κλπ. Είναι αυτές που υψώνουν την ενωμένη φωνή τους. Φωνή αγανάκτησης, πρόσκλησης, κινητοποίησης, απόφασης, λύσης, που ακούγεται όλο και περισσότερο στα μεγάλα διεθνή fora.

Οι Γιατροί του Κόσμου είναι μία μη κυβερνητική οργάνωση απόλυτα ανεξάρτητη: δεν επηρεάζεται από καμία πολιτική εξουσία και δεν έχει καμία κομματική ή θρησκευτική δέσμευση. Είναι αυτόνομη στις επιλογές της με μοναδικό κριτήριο τις ανάγκες που εντοπίζει και τις δυνατότητες να προσφέρει βοήθεια. Οι Γιατροί του Κόσμου ενδιαφέρονται μόνο για τους

ανθρώπους. Κατ' αυτό τον τρόπο, οι Έλληνες Γιατροί του Κόσμου έδειξαν έμπρακτα την αμεροληψία τους περιθάλποντας με την ίδια αφοσίωση Βορειοηπειρώτες Ομογενείς και Αλβανούς ασθενείς, Αρμένιους χριστιανούς και Αζέρους Μουσουλμάνους πρόσφυγες, Κούρδους αντάρτες και Ιρακινούς αμάχους, Κοσοβάρους Μουσουλμάνους και Σέρβους χριστιανούς. Σε αυτή τους την προσπάθεια, και προκειμένου να εξασφαλίσουν την έγκαιρη και αποτελεσματική παροχή περίθαλψης σε εκείνους που την έχουν ανάγκη, δεν διστάζουν να παραβιάσουν σύνορα, να υπερκεράσουν γραφειοκρατικά και άλλα διοικητικά εμπόδια, να καταγγείλουν διεφθαρμένα καθεστώτα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

1. Να γραφεί η περίληψη του κειμένου.
2. Ποιες είναι οι βασικές αρχές στις οποίες στηρίζεται η λειτουργία της ανθρωπιστικής οργάνωσης «Οι Γιατροί του Κόσμου» ;
3. α. Να γράψετε από ένα συνώνυμο των παρακάτω λέξεων: **αυταπάρνηση, συμπαράσταση, αμεροληψία, αλληλεγγύη, αφοσίωση.**
β. Να γράψετε τα αντώνυμα των παρακάτω λέξεων και στην συνέχεια να αναφέρετε την κατηγορία στην οποία ανήκουν: **πούλησε, άγονος, λεπτός, θετικός**
4. Να σχηματίσετε προτάσεις με τις παρακάτω λέξεις: **κοινωνικό έργο, αλληλεγγύη, συντρέχω, κοινωνική συμβίωση.**
5. Με αφορμή τη δημιουργία ενός Εκπαιδευτικού – Παιδαγωγικού Εργαστηρίου για τα παιδιά των φαναριών από το «Κέντρο για τα Δικαιώματα του Παιδιού», που πρόσφατα άρχισε να λειτουργεί στην πόλη σας, να γράψετε ένα άρθρο στη σχολική εφημερίδα όπου θα αναφέρεστε στη σημασία της ενεργοποίησης των πολιτών για την κατάσταση της κοινωνίας (3-4 παραγράφων).